

Sõnaraamat ei saa kunagi valmis

Helle Metslang. 70 aastat noor

Margit Langemets

Eesti Keele Instituut

Emakeele Seltsi kõnekoosolek Tartus 4. sept 2020

Inspiratsioon

- Helle Metslang 2006. Grammatika ei saa kunagi valmis. – Oma Keel.
 - kuidas grammatikavahendid aja jooksul kujunevad
 - võib tulla **olemasoleva kõrvale** (*või/vä* ja *kas*), aga ka **üsnagi tühjale kohale** (kaasaütlev kääne)
 - grammatika kujunemise seaduspärad
- Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 16 (2020)
 - üks toimetajaid Helle Metslang
- grammatika sõnaraamatus
- deskriptiivne vs. preskriptiivne vaatenurk
- mida aeg sõnaraamatuga teeb
- Sõnaveeb (EKI ühendsõnastik 2020) sõnaveeb.ee

Grammatika sõnaraamatus 1/4

- grammatika ja sõnaraamat nagu sukk ja saabas
- Eesti vanimad sõnaraamatud ilmuvad grammatika sabana (Stahl 1637, Gutsclaff 1648, Göseken 1660)
- morfoloogia
- süntaks
- Robert Ilson (1992: 277), Briti leksikograaf
 - Kui oleks olemas teos, mis sisaldaks *kõiki* keelefakte, siis meenutaks see pigem sõnaraamatut kui grammatikat.
 - Benson, Morton, Evelyn Benson and Robert Ilson (1997): *The BBI Dictionary of English Word Combinations*, Amsterdam / Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, Revised edition, xl + 386 p.

Grammatika sõnaraamatus 2/4

- Irina Külmoja, Larisa Mukovskaya 2020. On the representation of the category of number in nouns in Estonian and Russian dictionaries. – ERÜ aastaraamat 16.

- *plurale tantum*
 - krõpsud
- *singulare tantum*
 - hapnik, lumi, argip

The screenshot shows the dictionary entry for 'krõpsud' on the Sõnaveeb website. The search bar contains 'krõpsud'. Below the search bar, there are tabs for 'mitmus' (circled in red) and 'nimisõna'. The main content area shows the word 'krõpsud' and its plural form 'krõpsud'. The right sidebar contains sections for 'Sõnavormid' (circled in red), 'Sõna seosed', and 'Ühendid'. The 'Sõnavormid' section is currently empty, with the text '(seda kirjeldust ei ole)'. The 'Sõna seosed' section also shows '(seda kirjeldust ei ole)'. The 'Ühendid' section shows '(seda kirjeldust ei ole)'. The main content area includes a definition: '1 et kuumas õlis praetud kartuli vm kõõgivilja laastud' and a note: 'Lapsed saavad maohaavad, sest söövad koolis ainult krõpse ja joovad pepsit'.

The screenshot shows the dictionary entry for 'hapnik' on the Sõnaveeb website. The search bar contains 'hapnik'. Below the search bar, there are tabs for 'nimisõna' and 'mitmus'. The main content area shows the word 'hapnik' and its plural form 'hapnikud'. The right sidebar contains sections for 'Sõnavormid', 'Sõna seosed', and 'Ühendid'. The 'Sõnavormid' section is circled in red and lists the following forms: 'ainsus', 'hapnik', 'hapniku', 'hapnikku', and 'hapnikke ~ hapnikkused'. The 'Sõna seosed' section shows '(seda kirjeldust ei ole)'. The 'Ühendid' section shows '(seda kirjeldust ei ole)'. The main content area includes a definition: 'et KEEMIA värvuseta ja lõhnata gaas, mis kuulub õhu koostisse ja on hingamiseks ning põlemiseks tingimata vajalik, omadustelt mittemetall, keemiline element järjenumbriga 8' and a Russian translation: 'кислород'.

Grammatika sõnaraamatus 3/4: sõnaliik

- PSG 227 Eesti keele sõnaliikide kategooriad korpusanalüüsi valguses (2019–2022), juht dr Geda Paulsen; [projekti koduleht](#)
 - Geda Paulsen, Ene Vainik, Maria Tuulik 2020. Sõnaliik leksikograafi töölaual: sõnaliikide roll tänapäeva leksikograafias. – ERÜ aastaraamat 16.
- on seletavas (2019), ei ole ÕSis
- on/puudub EKI ühendsõnastikus (Sõnaveebis)
- **juhtimisel**
- selliste keelendite hulka on tunduvalt suurendatud
- leksikograafide uuring
- abiks “Eesti keele süntaks” 2017
- nutikas “sõnaliigi määraja”
- **korpuslingvistika**

et **juhtimisel**

EKI ÜHENDSÕNASTIK 2020

et nii, et keegi korraldab ja suunab kellegi tööd või millegi toimimist

kelle

Arheoloogi juhtimisel kooti kangast ning õmmeldi nahast susse

Grammatika sõnaraamatus 4/4: Sõnaveebis (EKI ühendsõnastikus)

- vajab korrastamist
- vajab uuringuid (sõnaliigid, piirialad, modaalpartiklid vms)
- vajab keeletehnoloogiat (nt käänete sagedusinfo visualiseerimist)
 - hrl osastavas käändes (**oid**)
 - rõhutava üldlaiendina (**põhimõtteliselt**)
 - **täiega** [iseseisev sõna -- modaalpartikkel, kujunenud sõnast *täis*]
 - kohakäänetes (**päevakord 1.1**)
 - hrl 3. isikus (**siiber saama**)
 - sõnad *tõde* ja *tõsi* erinevad üksteisest üksnes ainsuse nimetava ja osastava poolest: *tõde* : *tõde* ja *tõsi* : *tõtt* (**tõde, tõsi**)
 - tugiverb (**tõstma** *Lapsed tõstsid kisa.*)
 - adverbilaadselt (**tühi** *Mis sa tühja nutad!*)
 - jne

... on suveräänsed sõnad

- teonimed, tegijanimed
 - **joomine, avalikustamine, abielluja** (õtb), **marihuaanasuitsetaja** (ee-vn)
- väljendid, ühendverbid
 - **au sisse | au sees**, [kelle] **nahas olema**, **paljulapseline ema** (õtb), **ankur hakkab tõusma** (pur), [mis] **jätab soovida**, **kõrb hobune** (lkt)
- erivormid
 - **ahvikiirusega**
 - **juhtimisel**
 - **moodi, moes, moega, moel**
 - **? aastaga** за год
- võrdevormid
 - **halvemini** хуже
- ainult eritähendus või kõik tähendused?
- millal on sõna või vormi tähendusnihe püsiv?

Leksikograafi murekohad

(Paulsen jt 2020: 187)

- Millal kuuluvad ambivalentesed, sõnaliigiliselt mitmeti mõistetavad sõnad juba selgelt kahte eri sõnaliiki? Millal teha sõnaraamatusse uus, iseseisev märksõna, muuta normingut (näiteks nimisõna *lemmik* adjektiivina aktsepteerimine)?
- Kuidas lahendada juhtumeid, mille kohta esineb erinevaid analüüsivõimalusi (nt kas *araabia* ühendis *araabia numbrid* on adjektiiv, muutumatu adjektiiv või pärisnime genitiivivorm?)?
- Millal võib öelda, et sõna (vormi) tähendusnihe algse tähenduse suhtes on püsiv (nt *stardivalmis*, (*muutuste*) *lävel*)?
- Kui suur sagedus korpuses on piisavalt suur mõjutamaks sõnaliigilist nihet?
- Kui sõnad kuuluvad mitmesse sõnaliiki ühe morfoloogilise klassi sees: milline neist on primaarne või “põhisõna” (nt nimisõna *ainurakne* ning omadussõnaline *ainurakne organism*)?

Deskriptiivne vs. preskriptiivne 1/5

- EKKD64 "Eesti keele sõnavara ja korraldus: deskriptiivne ja preskriptiivne vaatenurk (1.01.2019–31.12.2022)", juh dr Margit Langemets
 - Lydia Raadik 2020 (ilmumas). Sõnatähenduste normimisest eesti keelekorralduses verbi *vabandama* näitel. – Keel ja Kirjandus.
 - Langemets, Margit; Kallas, Jelena; Norak, Kaisa; Hein, Indrek 2020. New Estonian Words and Senses: Detection and Description. – Dictionaries: Journal of The Dictionary Society of North America, 41 (1), 69–82.10.1353/dic.2020.0005.
- uurimuse tulemused kajastuvad järgmises ÕSis (ÕS 2025)
- Maire Raadik, Lydia Raadik, Tiina Paet, Indrek Hein
- **korpuslingvistika, keeletehnoloogia**

Deskriptiivne vs. preskriptiivne 2/5

- ajalooliselt vanem on preskriptiivne traditsioon
 - Samuel Johnson sõnastas vähemalt algul (1747) „*Plan of a Dictionary*“: „to establish and safeguard the purity of English“
 - Hispaania *Real Academia*: keelepuhtus ja elegants (Balteiro 2011)
 - Webster1 (1828, 70 000 sõna) oli preskriptiivne
 - "grammatika ja leksikograafia peavad olema moraaliapostlid, kaitsema [sõnade väljajätmisega] rahvast moraalselt eemaletõukava, halvustava keelekasutuse eest,,
 - „liiga deskriptiivne“ Webster3 (1961) põhjustas sõnastikusõja
- sõnastikus *peavad* olema väärtushinnangud, stiili- jm tähised
- terminoloogia on preskriptiivne, samas leksikograafia on deskriptiivne (Bergenholtz and Tarp 1995: 10)
- terminoloogia on tänapäeval palju vähem preskriptiivne kui varem, eriti **korpuslingvistika** mõjul (nt Temmerman 2000)

Deskriptiivne vs. preskriptiivne 3/5

- Jakob Hurt: „Wiedemann oli sõnaraamatut tehes **statistikus**, kes kõik sõnad, mis ta iganis Eesti keeles ja kirjanduses leidis, kokku korjas ja kirja pani, hääd ja halvad, ilusad ja inetumad. Tema siht oli .. uurijale ette tuua ja näidata, missugust nägu Eestikeel praegu kannab.“ (Hurt 2012 [dateerimata käsikiri]: 267)
- Wiedemann: „keele rikastamine jäägu Eesti kirjameeste hooleks“ (samas: 267)
- Jakob Hurt: „Väga vähe on meie kirjameest hulgas tõsisid grammatika tundjaid.“ (samas: 267)

Deskriptiivne vs. preskriptiivne 4/5

ÕS SOOVITAB

Postisaadetise sihtkohta tähistav *sihtnumber* on esimest korda esitatud 1976. a ÕSis. See annab asjast selgema pildi kui vene sõnaühendi *почтовый индекс* tõlge (*posti*)*indeks*.

- keelemuutus / areng = allakäik?
- laialdane kasutus vs. tõrjumine autoriteetide poolt
 - Lydia Raadik 2020: „Eesti keelekorralduses toetutakse paljuski traditsioonile. Ajakohased keeleuuringud suures osas puuduvad.“
- leksikograafia lihtsalt kajastab -- väikese ajalise lõtkuga -- muutusi keeleuurimises (**korpuslingvistika**)
- muutused paistavad kõige kergemini välja sõnavaras
- leksikograafid peavad olema valmis muutusi registreerima
- „lubamise“ argument: laialdane kasutus
- anglitsismid – deskriptiivsuse/preskriptiivsuse mõõt (Balteiro 2011)
 - *recordman vs. recordholder (nn valeinglise keel)
 - semantiline nihe teises keeles
 - nt *slip* it, hisp ‘meeste pesuese’ vs. ingl ‘naiste pesuese’

Deskriptiivne vs. preskriptiivne 5/5

- leksikograafid hindavad, kas sõna on piisavalt kasutusel
 - automaatselt uuenev sagedusinfo, **korpuslingvistika, keeletehnoloogia**
 - ? uut sõna (selles tähenduses) ei saa aktsepteerida, kui sobiv keelend on oma keeles olemas (Balteiro 2011)
 - vrd Metslang 2006: võib tulla **olemasoleva kõrvale** ..
- ? kui soovimatu sõna lisatakse, tundub see heakskiiduna
 - sagedusinfo
 - soovitused
 - kasutusinfo
 - vrd Samuel Johnsoni taktika: tihti on efektiivsem soovimatu sõna lisada, et selle kohta midagi õpetlikku öelda
- üldine seisukoht: *Real Academia* on ajast maha jäänud (Balteiro 2011)
- moodne sõnaraamat: olgu **ühtaegu nii preskriptiivne kui ka deskriptiivne** (Balteiro 2011, Saksa e-Duden, **Sõnaveeb**)
 - kirjeldada reaalselt kasutust, uurida!, **korpuslingvistika**
 - lisada keelekasutuse soovitusi, kommentaare võimaliku ebasobivuse kohta

ÕSi soovitused: sarnanema

et **sarnanema**

 EKI ÜHENDSÕNASTIK 2020

et kellegagi või millegagi mingis suhtes samalaadne, sarnane olema

ru **походить, быть похожим, сходствовать** KÕRGSTIIL, **смáхивать** KÕNEKEELNE, **выдавáться** KÕNEKEELNE ...

vastand erinema

Hea teada

et Keelenõu soovib kasutada reksiooni *kellega/millega*

| |

Haigus *sarnaneb gripiga*

Pigem *sarnanes isand rikka kaupmehega*

Väliselt *sarnaneb lind metsvindile*

Naabersõnad

rohkem **sarnanema** | väga | suuresti ...

[ÕS] Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018

Vastab väljaandele „Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018“ (Eesti Keele Sihtasutus, Tallinn, 2018).
Kirjakeele normi alus alates 1. jaanuarist 2019.

Kasutusjuhend jm lisad • Tagasiside: @sisulised ja @vormilised märkused

Päring: artikli osas

ÕS 1918

Leitud 1 artikkel

sarnanema millega <27>. Nii mõnedki meist sarnanevad jaanalinnuga

ÕSi soovitused: kaasaegne

Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

kaasaegne

EST ▾ MENÜÜ ≡

Keel Kõik keeled ▾ Sõnakogud Kõik sõnakogud ▾ Tagasiside

et kaasaegne
tänapäevalik, modern, modernne, ...
käesolevale ajale iseloomulik või k...

et kaasaegne
The design philosophy that exists ...

et kaasaegne

EKI ÜHENDSÕNASTIK 2020

1

et käesolevale ajale iseloomulik või kohane, (oma arengult) sellele vastav; valitsevale moele või ajastu suundumustele vastav, moes olev või moodi järgiv

sünonüümid tänapäevalik, modern, modernne, moekas, moodne ...

ru модный, современный, модёрн, модёрный KÕNEKEELNE, модёрновый KÕNEKEELNE ...

Vanainimene tahab rahaülekandeid teha kaasaegses elektroonilises vormis

Kaasaegsed viimistlusmaterjalid pole mürgised

Kaasaegne naine on iseseisev

Naabersõnad

Nimisõnaga
kaasaegsed vahendid | võimalused

kaasaegne kunst | tehnoloogia | ühiskond | tants | maailm | inimene | muusika | tehnika | arhitektuur | lahendus | meditsiin | teadus | kirjandus | seade | kultuur | elu | naine ...

kaasaegsel tasemel ...

Määrsõnaga
väga kaasaegne | igati | täiesti | eriti | üsna | võimalikult | tehniliselt ...

Tegusõnaga
kaasaegseks muutma | muutuma | tegema ...

Omadussõnaga
uus ja kaasaegne | klassikaline | ajalooline | traditsiooniline | moodne | mugav | kvaliteetne | ilus | huvitav ...

^ Näita vähem

Sõnavormid

ainsus	mitmus
kaasaegne <input type="text"/>	kaasaegsed
kaasaegse <input type="text"/>	kaasaegsete
kaasaegset <input type="text"/>	kaasaegseid
...	

ÕS SOOITAB

Tõenäoliselt vene *современный* eeskujul loodud *kaasaegne* on võimaldanud eesti keeles väljendada tähendust 'kellegagi või millegagi samaaegselt' mille tarvis meil enne sõna polnud. Hiljem on hakatud seda sõna kasutama tähenduses 'tänapäevalik, praegusaegne, nüüdisaegne, uueaegne, ajakohane, moodne'. See vaesestab keelt, sest *kaasaegne* tõrjub põhjendamatu oma sünonüüme kõrvale.

Sõna seosed

Keskvärre:
kaasaegsem

Ülivõrre:
kõige kaasaegsem, kaasaegseim

Ühendid

(seda kirjeldust ei ole)

ÕSi soovitused: koristama

Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

koristama

EST MENÜÜ

Keel Kõik keeled Sõnakogud Kõik sõnakogud Tagasiside

et **koristama** tegusõna

EKI ÜHENDSÕNASTIK 2020

1 et tuba vm prahist, mustusest vm ülelligsest puhastama, sel viisil korda tegema
sünonüümid [kraamima](#), [ära koristama](#)
Tube koristati iga päev
Talgulised koristasid loomade varjupaiga ümbrust
Hommikul pidin jälle lund koristama
...
Naabersõnad
korralikult [koristama](#) | hoolikalt | kiiresti ...

2 et valminud vilja või muid põllu- ja aiasaadusi lõikama või üles võtma, ka kokku koguma ja hoiukohtadesse toimetama

ÕS SOOVITAB
Saab kasutada täpsemaid ja vähem kantsellitikke tegusõnu, nt (*heina*) *tegema*, (*kartuleid*) *võtma*, (*marju*) *noppima*.
Hilisem saak koristatakse enne sügise külmade saabumist
Uued kombainid koristavad põllult rekordsaake
Kartul koristatakse põllult otse konteineritesse
...
Naabersõnad
põllutöölised [koristavad](#) | kombain | traktor ...

Sõnavormid
pöördelised vormid käändelised vormid
koristab koristama
koristada koristatud

Sõna seosed
Saab moodustada:
koristamine

Ühendid
oma konte [koristama](#), [ära koristama](#)

Veel sarnaseid sõnu
korda [tegema](#), [puhastama](#), [nüdima](#), [tolmutama](#),
[õsuma](#)
...

Võimalikud vasted
убирать, прибирать, собирать, убрать, прибрать
...

[ÕS] Eesti õigekeelsussõnaraamat

Vastab väljaandele „Eesti õigekeelsussõnaraamat“
Kirjakeele normid
Kasutusjuhend jm lisad • Tagasiside

Päring:

Leitud 1 artikkel

koristama <27>. Koristab tube (*kraamib, puhastab*). Koristavad põllult kive. Korista end siit, korista oma kondid! *ARGI mine ära!* Koristab heina, vilja, kartuleid, õunu, lund, *parem teeb heina, lõikab vilja, võtab kartuleid, korjab v noppib õunu, roogib lund*. Koristamis+ae*g jt koristusaeg* jt

© Eesti Keele Instituut a-ü sõnastike koondleht veebiliides @veebihaldur

ÕS 1918

Ajad muutuvad: poliitkorrektsus

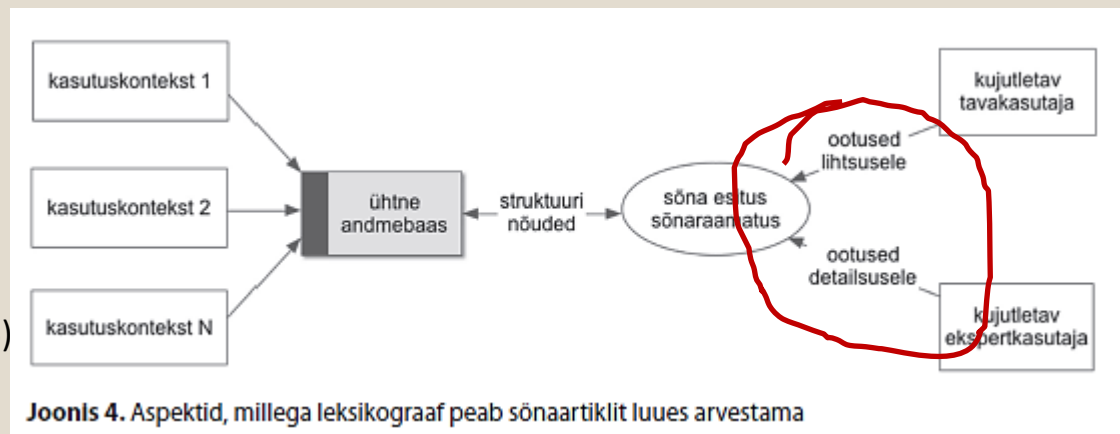
- Dictionary.com uuendab seletusi, et vältida eelarvamuste süvendamist ja inimeste tembeldamist (The Guardian 01.09.2020)
 - 15 000 muudatust
 - black -> Black (läbivalt paljudes artiklites) + omaette kirje Black
 - homosexual -> gay; homosexuality -> gay sexual orientation
 - commit suicide -> die by suicide / end one's life
 - addict -> person addicted to / habitual user of
 - 650 uut sõna
 - slängisõnad
- „language entries have consequences and go beyond being simply an academic exercise“
- „to ensure that how we define words reflects changes in language – and life“

The screenshot shows the Estonian Dictionary (Sõnaveeb) website. The search term 'laplane' is entered in the search bar. The results show the word 'laplane' as a noun (nimisõna). Below the search results, there is a section titled 'EKI ÜHENDSÕNASTIK 2020' (EKI Joint Dictionary 2020). Under this section, there are entries for 'Norra, Rootsis, Soome põhjaosas ja Venemaal Murmanski oblastis elava rahva liige' (member of the population living in Norway, in Sweden in the north, and in the Murmansk region of Russia). The word 'laplane' is highlighted in red. Below the word, there is a section titled 'Hea teada' (Good to know) with the text: 'Sõna laplane võib mõjuda tänapäeva keelekasutuses vananenult. Neutraalne on nende omanimetus saam' (The word laplane may sound outdated in modern language use. Neutral is their own name saam).

Nii nad ütlesid

- kaks keeleteadlast, august 2020
- „Ma ei kasuta Sõnaveebi, sest ..“
 - siin on liiga palju infot
 - siin on liiga vähe infot

(Paulsen jt 2020: 185)

Kuidas lahendada 1/2

- liiga palju infot
 - esmavaade kõik andmed, võimalik kitsendada
 - filtrid (nagu veebipoes), kasutaja valik hoitakse meeles
 - nt ainult vene keel / ainult ÕSi info (soovitused) / ainult seletused / ainult sünonüümid
 - AGA: inimesed ei kasuta filtreid, ei muuda vaikimisi sätteid (Markey 2007: 1077, viidatud Lew 2013)
- liiga vähe infot
 - esmavaade kõik andmed, võimalik veel detailsemalt uurida
 - metamärkidega päring (*laev, k??k)
 - kompleksotsing
- tehniliselt: andmete esituskuju (Sõnaveeb) ja andmed ise (Ekilex)
- arendus käib

Kuidas lahendada 2/2

- inimesed kasutavad sõnastikke paljudel eri viisidel, kujundades välja omaenda strateegia (Tono 2011)
 - igaühe vajadused on erinevad
 - uurida kasutajat (logifailid, pilgujälgimise (eye-track) meetod)
 - uurida võrdlevalt eri veebisõnastike tüüpe
- inimeste harjumused on muutunud koos interneti levikuga: sõnastik mobiilis on muutunud tavaliseks tööriistaks
 - võistleme guugeldamisega, Google'i otsimootor – kas 100 aastat?
 - 1998 (2000 hakkas teiste seas välja paistma)
 - 2011 häälotsing
 - 2012 semantiline otsing
- reklaamid ei sega tänapäeva kasutajat
- ootused: usaldatav sisu, uued sõnad ja tähendused (anglitsismid, kõnekeel)

Tagasi inspiratsiooni juurde: Helle Metslang 2006

- Aga lohakas keelepruuk võib anda tunnistust keeleprotsesside süvahoovustest, mida me .. tahes-tahtmata kaasa teeme.
- Grammatiseerumine saab sageli alguse argisest kõnekeelest.
- „Kõik need muutused saavad teoks, kui uus mõtestus rahva seas laialt levib, ja levida saab ta siis, kui kulgeb loomulikku grammatiseerumisrada.“

Sama leksikograafias

- Aga ~~lohakas~~ keelepruuk võib anda tunnistust **keeleprotsesside süvahoovustest**, mida me .. tahes-tahtmata kaasa teeme.
- [Grammatiseerumine] Uued keelenähtused saavad sageli alguse ~~argisest~~ **kõnekeelest**.
- „Kõik need muutused saavad teoks, kui **uus mõtestus rahva seas laialt levib**, ja levida saab ta siis, kui kulgeb **loomulikku [grammatiseerumis]rada**.“
- 02.09.2020 Kuku raadio, virtuaalassistent Bürokratt
 - **kõnekeeles** suhelda riigiga, tekst nt „sooviksin pikendada passi“
 - aluseks sagedamad küsimused
- “Mina ei joo džinni,” teatas Marie oma inglise **selgitavate sõnaraamatute stiilis**. (G. Greene 1967. Lootusetu juhtum. Tlk L. Mölder, lk 189)

Leksikograafi õhtupoolik

Juba teel aiavärava poole pööras **leksikograaf** [kirjanik] äkki ringi. Ta jooksis majja, tormas üles kirjutustuppa ja asendas seal ühe sõna teisega. Alles nüüd tundis ta toas higilõhna ja nägi uduseid aknaruute.

Peter Handke. Kirjaniku õhtupoolik. Tlk Tiiu Relve. LR 2012

Palju õnne, Helle! Aitäh, Helle!

Kirjandust

- Balteiro , Isabel 2011. Prescriptivism and descriptivism in the treatment of anglicisms in a series of bilingual Spanish-English dictionaries. – International Journal of Lexicography.
- Dziemianko, Anna 2012. On the use(fulness) of paper and electronic dictionaries. – Sylviane Granger and Magali Paquot (eds). Electronic Lexicography.
- Külmoja, Irina; Mukovskaya, Larisa 2020. On the representation of the category of number in nouns in Estonian and Russian dictionaries. – ERÜ aastaraamat 16.
- Langemets, Margit 2012. Lingvistilisest kolonialismist sõnaraamatus. – Keel ja Kirjandus, 598–613.
- Metslang, Helle 2006. Grammatika ei saa kunagi valmis. – Oma Keel.
- Mägedi, Merike; Langemets, Margit; Viks, Ülle 2005. Süntaktiline info sõnastikus: probleeme ja väljavaateid. – Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 1, 71–98. Eesti Keele Sihtasutus.
- Lew, Robert 2013. Online dictionary skills. – Kosem, I., Kallas, J., Gantar, P., Krek, S., Langemets, M., Tuulik, M. (eds.) Proceedings of the eLex 2013 conference, 17-19 October 2013, Tallinn, Estonia. http://eki.ee/elex2013/proceedings/eLex2013_02_Lew.pdf.
- Paulsen, Geda; Vainik, Ene; Tuulik, Maria 2020. Sõnaliik leksikograafi töölaual: sõnaliikide roll tänapäeva leksikograafias. – ERÜ aastaraamat 16.